

Stopp krigen – vern om liv og rettigheter

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke drøftet situasjonen i Gaza og Israel på sitt rådsmøte i Oslo, 4.–5. mars 2024.

Mellomkirkelig råd krever:

- **umiddelbar våpenhvile**
- **tilstrekkelig humanitær støtte**
- **frigivelse av israelske gisler og vilkårlig fengslede palestinere**
- **respekt for internasjonal rett og menneskerettigheter**

Håp og arbeid for fred

Kirken har et kall til å verne om alt liv og alle menneskers ukrenkelige verdi og arbeide for rettferdighet og fred. Den norske kirke har en særlig relasjon til Israel og Palestina gjennom sin historie og tilknytning til de kristne i regionen. Med dette som grunnlag uttaler Mellomkirkelig råd for Den norske kirke seg om situasjonen i Israel og Gaza.

Muslimenes ramadan, jødernes pesach og kristnes påske er nær, og i år vil mange feire høytiden i dyp sorg og uro. På Gaza er kirker og moskeer lagt i grus. I Jerusalem er de troende spente på om de vil få tilgang til sine hellige steder under feiringene. Til tross for en ekstremt vanskelig situasjon samles fortsatt muslimer, jøder og kristne til bønn om fred. Også i ruinene i Gaza ber mennesker Gud om lindring og trøst. Som kristne i Norge vil vi stå sammen med dem i håpet om at fred og rettferdighet for alle er mulig.

Ekstreme lidelser

Mellomkirkelig råd uttrykker dyp fortvilelse og sorg over de tapte livene og enorme lidelsene som Hamas' terrorangrep 7. oktober og den etterfølgende israelske krigføringen på Gaza har påført millioner av mennesker. Terrorens og krigens brutalitet er rystende og har i disse dager pågått i 5 måneder. Mer enn 30 000 sivile er oppgitt døde i Gaza, over 10 000 er barn. Hundrevis av flergenerasjonsfamilier er drept, ofte sammen, og uten overlevende. Svært mange er savnet, og et stort antall mennesker er skadet. Boliger, skoler, sykehus og gamle kulturminner er ødelagt.

Hele befolkningen på Gaza risikerer sult, og langsomme dødsfall, forårsaket av matmangel og tørst, risikerer å overgå dødsfallene fra bombingene. Gravide kvinner har ikke lenger tilgang til fungerende sykehus. De tvinges til å føde under utrygge forhold, ofte uten tilgang til rent vann, med risiko for infeksjoner og uten mulighet for medisinsk hjelp. Premature fødsler øker raskt, og nyfødte barn dør av diaré og andre tilstander som kan forebygges. Verdens helseorganisasjon advarer om at mødre-dødelighet vil øke i tråd med sviktende tilgang til helsehjelp.

I Israel er mer enn 1200 mennesker drept, og mange er traumatiserte. Sjokket over terrorangrepet og fortvilelsen og sinnet over gislenes situasjon, påvirker ikke bare de berørte familiene, men hele det israelske samfunnet. Også i Israel er mennesker drevet på flukt for å komme i sikkerhet for angrep fra Hamas og deres allierte.

Terror og krig forsterker fiendskap og avler frustrasjon og hat både i de områdene som er direkte rammet, men også i andre deler av verden. Dette merkes også i Norge. Det vil ta lang tid og enorm innsats å gjenopprette tillit. Derfor må vi holde dialogene levende.

Stopp krigen!

Både palestinsk motstandskamp og israelsk selvforsvar er legitimt, forutsatt at det skjer innenfor folkeretten regler. Dette er ikke tilfellet i dag. Derfor fordømmer Mellomkirkelig råd Hamas' terror og krigshandlinger og krigføringen Israel fører på Gaza.

Den internasjonale domstolen (ICJ) gransker nå hvorvidt det pågår et folkemord i Gaza. Fordrivelse av størstedelen av befolkningen, manglende tilgang på humanitær hjelp og enkelte uttalelser fra israelske politikere, gjør at domstolen roper et varsko til verdenssamfunnet. ICJ minner oss om plikten til å avverge et mulig folkemord. Domstolen pålegger også Israel å forhindre at dette skjer. ICJ vil nå også granske Israels okkupasjonspolitik.

Dette alvorret forsterker nødvendigheten av å få slutt på krigen nå. I disse dager arbeides det intenst gjennom diplomatiske virkemidler for våpenhvile og tilgang for humanitær hjelp til Gaza. Ansvarlige myndigheter må gi umiddelbar tilgang til nødhjelp som mat, vann og medisiner. Som kirke ønsker vi å medvirke til dette gjennom forbønn, innsamlinger og bidrag til vår nødhjelpsorganisasjon, Kirkens Nødhjelp, som er til stede på Gaza. Mellomkirkelig råd verdsetter og støtter den norske regjeringens økte humanitære støtte og dens engasjement for at folkeretten skal respekteres, samt krav om umiddelbar våpenhvile. Sammen med en rekke andre trossamfunn og sivilsamfunnsorganisasjoner insisterer Mellomkirkelig råd på at internasjonal rett og menneskerettighetene må respekteres. Vi ser også med forventning fram til at norske myndigheter følger opp EUs arbeid med å få til en merkevareordning for varer fra de ulovlige bosetningene, slik at vi ikke bidrar til brudd på folkeretten.

Situasjonen på Vestbredden

Terroren og krigen rammer også Vestbredden hardt. Området er nesten helt avstengt, folk kommer seg ikke på arbeid, turistene uteblir, og økonomien er katastrofal. Israelske myndigheter tillater vold fra bosettere og vilkårlige fengslinger av palestinere. Over 400 palestinere er drept etter 7. oktober. Palestinske myndigheter er langt på vei handlingslammet og har liten tillit i befolkningen. Sympatien for voldelige motstandsgrupper øker. Alt dette gjør situasjonen svært ustabil og skaper økt utrygghet og nød i befolkningen. Dette kommer på toppen av langvarig okkupasjon og videre utbygging av bosetninger.

Rett og rettferdig fred

En varig våpenhvile må legge grunnlaget for permanente løsninger på konflikten med like rettigheter for alle som bor i området. Den israelske okkupasjonen av palestinske områder må opphøre. Hvordan man i praksis skal få til dette, må avgjøres i politiske forhandlinger. Det avgjørende er løsninger som sikrer demokrati og rettstat for alle borgere i området, og at all diskriminerende lovgivning og praksis som strider mot menneskerettighetene, avvikles.